

 Проект 101120713 LIFE22-CET-LIFE ReHABITA

ВТОРИ БЮЛЕТИН

LIFE ReHABITA

Декември 2024

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или CINEA. Нито Европейският съюз, нито предоставящият орган могат да носят отговорност за тях.

Иновативно решение срещу енергийната бедност: EuroVértice представя офисите ReHABITA на конференцията ЕРАН 2024

На годишната конференция на Консултативния център за енергийна бедност (ЕРАН) в Барселона, организирана от Генерална дирекция „Енергетика“ на Европейската комисия, бяха представени офисите ReHABITA, инициатива на проекта LIFE ReHABITA, съфинансиран от програмата LIFE. Изтъкнато бе, че офисите са иновативен инструмент за справяне с предизвикателствата на енергийната бедност в уязвимите квартали.

Хосе Пабло Делгадо Марин, енергиен експерт в EuroVértice, технически партньор на проекта, представи ReHABITA офисите и как улесняват процеса за енергийно обновяване на жилища. Тези офиси не само подпомагат решаването на технически проблеми, но и премахват бюрократични бариери, минимизират неудобството, което дейностите по обновяване могат да създадат в ежедневието на гражданите.

Комплексно решение за подобряване на качеството на живот

Офисите на ReHABITA, в сътрудничество с общинските социални служби, предоставят техническа и социална подкрепа на най-уязвимите семейства. Насърчава се спестяването на енергия, като се акцентира върху фундаменталните ползи от обновяването, водещи до по-добър жизнен комфорт и качество на живот на бенефициентите.

Събитие с експерти от цяла Европа

Представяне на офисите ReHABITA бе реализирано в рамките на Кръгла маса, модерирана от Анамари Майданджич от организацията DOOR, технически партньор на проекта, с участието на експерти като Андони Идалго (Euroiker), Ервин Млечник (Delft University of Technology), Марина Варвеси (Aisfor srl), Хелийн Шоккерт (REScoop.eu) и Елени Канеллу (NTUA).

LIFE ReHABITA: международно сътрудничество

Проектът LIFE ReHABITA се ръководи от Градския съвет на община Лорка (Испания) и е в сътрудничество с общини като Госпич (Хърватия), Плоещ (Румъния) и Салдус (Латвия). Участват компании, специализирани в енергийното консултиране като Енергийна Агенция - Пловдив, Ae3R, DOOR, Ekodoma Ltd и EuroVértice, които консолидират международна мрежа за подпомагане на уязвими общности.

Модел за възпроизвеждане в цяла Европа

Конференцията ЕРАН 2024 на тема “Облекчаване на енергийната бедност” подчерта важността на инициативи като офисите ReHABITA, които интегрират иновации, устойчивост и местно сътрудничество. Този модел се очертава като възпроизводимо решение в цяла Европа, съобразявайки се с приоритетите на Европейския съюз за справяне с енергийната бедност и подобряване живота на милиони хора.

Община Лорка засилва борбата с енергийната бедност чрез ReHABITA офис

В рамките на проекта LIFE ReHABITA, съфинансиран от Европейския съюз, офисът на ReHABITA за борба с енергийната бедност официално заработи на територията на община Лорка. Офисът подпомага процеса по сградно обновяване и намаляване потреблението на енергия в уязвимите домакинства, насърчава навици за устойчиво енергийно потребление. Предлага се на гражданите и цялостно консултиране в посока намаляване на енергийните им разходи.

Какво предлага един ReHABITA офис?

Офисът осигурява консултиране от енергийни експерти, които подпомагат гражданите в рамките на целия процес по обновяване. Основните му функции включват:

- Повишаване на гражданската осведоменост относно възприемане на енергийно ефективни практики;
- Персонализирани съвети: индивидуално консултиране относно конкретни мерки за подобряване на енергийната ефективност на дома;
- Управление на грантово финансиране: улесняване процеса по енергийно обновяване посредством прилагането на грантови схеми;
- Информационни ресурси: предлагат се ръководства за устойчиви практики;
- Попълване на документация: съдействие на домакинства в уязвимо положение за получаване на безвъзмездно финансово подпомагане.

Две помощни програми за подпомагане на енергийното обновяване

Офисът ReHABITA предлага два вида помощи, специално насочени към уязвими семейства:

1. Програма за съдействие относно обновяване на ниво съседство:
Публикувана в Официален вестник на регион Мурсия (BORM) на 19 октомври и финансирана от европейските фондове Next Generation, програмата е насочена към обновяване на жилищни сгради в определени квартали на Лорка. Действията включват постигане на енергийни спестявания от над 30% чрез подобрения на сградната обвивка и обновяване на отоплителните и климатични системи с цел оптимизиране на енергийното потребление. С тази инициатива Градският съвет на Лорка подкрепя кварталните общности и собствениците на жилища в обновяването на техните имоти.
2. Енергийно ефективно обновяване на жилищата на Лорка:
Програмата предлага подкрепа за обновяване на жилищни сгради, като позволява на собствениците да извършват подобрения за достигане клас А.

И двете програми са предназначени да насърчат борбата с енергийната бедност в Европейския съюз в съответствие с целите на проекта LIFE ReHABITA, в който участват 9 партньора от 5 европейски общини.

Краен срок за кандидатстване и повече информация

За гореспоменатите безвъзмездни грантови средства може да се кандидатства до 30 април 2025 г. Заявления могат да бъдат подадени по електронен път или в Общия регистър на Градския съвет на Лорка. За повече подробности заинтересованите страни могат да посетят офиса ReHABITA или да прегледат пълната покана за кандидатстване в Националната система за публичност на безвъзмездни средства.

Община Плоещ и АЕЗР стимулират енергийното обновяване на жилища на уязвими домакинства в Румъния

Енергийната бедност е важно предизвикателство и сравнително нова концепция в Румъния, която изисква значителни ресурси и висока степен на познания за ефективна борба с нея.

25% от румънските домакинства са изправени пред някаква форма на енергийна бедност, като голяма част от тях харчат почти изцяло доходите си за енергия, разкрива последният доклад за оценка на енергийната бедност в Румъния, публикуван от Световната банка, Министерството на енергетиката на Румъния и Обсерватория за енергийна бедност.

Сегашната система за подпомагане на граждани в енергийна бедност все още изключва много нуждаещи се домакинства. Същата ситуация е налице и в Плоещ, където въпреки че общината осигурява голяма субсидия за отопление, са изключени много граждани, борещи се с енергийна бедност, тъй като субсидията се прилага само за тези, които живеят в блокове и са свързани към градската топлопреносна мрежа.

Община Плоещ се опитва да разработи проекти и да намери ресурси за подпомагане на уязвимите граждани в посока подобряване качеството им на живот.

Агенцията за енергийна ефективност и възобновяема енергия "АЕЗР Плоещ-Прахова" и Община Плоещ участват в европейския проект LIFE ReHABITA, заедно с представители на общините Лорка-Испания /като координатор/, Пловдив-България, Салдус-Латвия и Госпич-Хърватия. Проектът насърчава дълбочинното енергийно обновяване на енергийно неефективни сгради.

REHABITA има за цел да подобри енергийната ефективност на сгради, собственост на енергийно бедни домакинства. Проектът предлага индивидуални решения за всеки дом. Чрез прилагането на иновативни технологии и материали като замяна на стари отоплителни системи с енергийно ефективни алтернативи, инсталиране на слънчеви панели, полагане на качествена топлоизолация, ReHABITA носи дълбока и устойчива трансформация в домовете на хората, засегнати от енергийна бедност.

В община Плоещ 8 жилищни блока вкл. 316 апартамента са избрани за енергийно обновяване чрез Регионалната Оперативна програма. Общината предложи техническа помощ и експертиза, както и необходимите средства. Вноската на гражданите е от порядъка на 25% или 3%, ако докажат, че имат ниски доходи.

Резултатите ще бъдат изразени в:

- намаление на годишното потребление на първична енергия с около 36%;
- намаление на годишния специфичен разход на енергия за отопление с около 45%;
- намаление на годишното специфично потребление на енергия с около 37%.

Сградните подобрения ще включват:

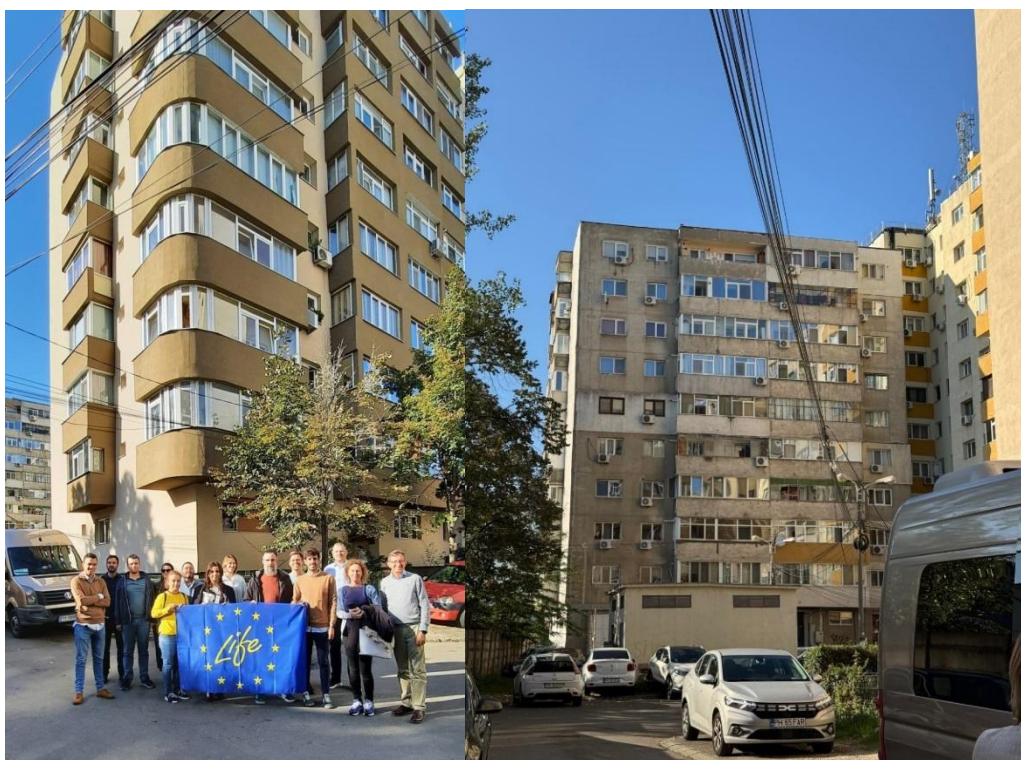
- топлоизолация на фасадите;
- внедряване на енергоефективно осветление в общите пространства;
- внедряване на технологии за възобновяема енергия - фотоволтаични панели;
- смяна на дограма с 5 камерна PVC дограма и топлоустойчиво стъкло;
- затваряне на балкони, които не осигуряват подходяща степен на топлоизолация;

- подмяна на входните врати в сградата, които не осигуряват съответната степен на топлоизолация с алуминиева дограма с термично прекъсване и стъклопакет;
  - подмяна на инсталация за отопление;
  - топлоизолация на разпределителни тръби за отопление и топла вода от сутерена.
- Общата стойност на дейностите по обновяване за един блок е около 279 072,57 евро.

За да се увеличат максимално резултатите, през декември АЕЗР организира, заедно с община Пловещ, семинар за гражданите относно енергийно ефективни мерки и съвети как да намалят потреблението на енергия в дома си. Повече информация за комуникационните и обучителни събития може да бъде намерена на уебсайта на АЕЗР и в социалните медии.

Друг важен аспект от проекта е създаването на първото гише в община Пловещ, достъпно за широката общественост. То предоставя цялата информация вкл. технически, икономически и финансови аспекти, налични субсидии.

Проектът е с продължителност 4 години и е финансиран по програма LIFE-2022-CET-ENERPOV на Европейската комисия.

Първа работна среща в Пловещ - обединява неправителствени организации и социални служби в борбата им с енергийната бедност

Събитието, с фокус върху енергийната бедност, събра представители на заинтересованите страни, участващи в проекта ReHABITA: доставчици на социални услуги, неправителствени организации, общински служби, градска администрация. Участниците работиха заедно за

обмен на знания и разработване на иновативни решения за подобряване на условията на живот на гражданите и укрепване на сплотеността на общността.

Справянето с енергийната бедност в общините изисква съгласувани усилия между неправителствени организации и местни власти. НПО и социалните служби играят решаваща роля в подкрепата на уязвимите групи от населението чрез насърчаване на справедлив достъп до енергия и прилагане на практически решения за намаляване на разходите за енергия.

Семинарът беше открит с презентация на директора на АЕЗР Богдан Потлогия, който представи проекта, неговите партньори и цели. Милена Перпеля, директор дирекция в кметството на Пловещ разказа за „Обслужването на едно гише“, създадено в кметството. Енергийният експерт Александру Коман сподели резултатите от анализ на енергийната бедност, изработен в рамките на проекта ReHABITA.

Консорциумът LIFE ReHABITA разработи образователни материали, насочени към овластяване на местни експерти, институции за социално подпомагане, граждански организации за прилагане на мерки за борба с енергийната бедност. Материалите са свободно достъпни на уебсайтовете на партньорите. Проектът акцентира върху овластяването на общността и сътрудничеството между институциите за подобряване на енергийната ефективност и намаляване на разходите за енергия на уязвимите групи. Дискусиите се фокусираха върху енергийната бедност, подкрепата за енергийно уязвимите лица и предизвикателствата при справянето с тези проблеми.

Сред идентифицираните пречки, възпрепятстващи по-широкото участие на гражданите в проекти за енергийно обновяване, са проблемите със собствеността на имотите. Това беше посочено като основна пречка за участието на общността в инициативи за енергийна ефективност.

Офисът ReHABITA в кметството на Пловещ предлага безплатни съвети и информация за енергийно обновяване, възможности за енергийно спестяване и финансови инструменти. Тази услуга е особено полезна за възрастни жители и семейства с ниски доходи, които са засегнати в най-голяма степен от енергийна бедност.

Целта на партньорството между АЕЗР и община Пловещ е да се засили социалното сближаване и постигане на устойчивост за подобряване на качеството на живот на жителите.

АЕЗР Пловещ-Прахова участва в европейския проект LIFE ReHABITA заедно с община Пловещ. Финансиран от програмата LIFE на ЕС, LIFE ReHABITA има за цел да повиши енергийната ефективност чрез насърчаване на енергийното обновяване на неефективни домове на уязвими семейства в общините в Лорка (Испания), Пловещ (Румъния), Пловдив (България), Салдус (Латвия) и Госпич (Хърватска).

Първа година от проекта ReHABITA: напредък към устойчиви общности в Латвия

Първата година на проекта ReHABITA бе белязана от няколко важни етапа, които допринасят за подобрена енергийна ефективност и качество на живот на енергийно бедни домакинства в многофамилни сгради в Латвия.

Енергийно обследване на две сгради

Успешно завършихме енергийното обследване на две многофамилни жилищни сгради. Тези сгради са пример за широко разпространеното предизвикателство, пред което са изправени мнозина в Латвия: остарели енергийни системи и неефективни строителни конструкции. В резултат на това жителите са изправени пред високи енергийни разходи и ескалиращи разходи за поддръжка. Чрез проекта ReHABITA ние имаме намерение да завършим енергийното обследване на най-малко още 10 допълнителни сгради, предоставяйки на жителите инструменти за подобряване на средата им на живот.

Сътрудничество за трайна промяна

Беше проведена среща с ключови заинтересовани страни, за да се съгласуват целите на проекта и да започне изработването на цялостна пътна карта за обновяване на жилища на енергийно бедни домакинства. Фокусът не е само върху подобряване на качеството на живот на уязвимите домакинства, а върху създаването на устойчива рамка, която ще е от полза за гражданите и след приключването на проекта. Тази пътна карта ще гарантира, че стратегиите за обновяване ще се превърнат в дългосрочно решение.

Овластяване на общностите чрез образование

Проведохме и първото обучение за социални работници в община Салдус, насочено към енергийно бедни домакинства. Обучението подчерта значението на обновяването на сградите за намаляване на месечните разходи и подобряване на общото благосъстояние. Социалните работници бяха насърчени да разпространяват информация за възможността за получаване на консултации чрез едното гише в Салдус, предоставяйки на уязвимите домакинства подкрепата, от която се нуждаят, за да стартират обновяване на домовете си.

Очаквайте още актуална информация, тъй като проектът ReHABITA продължава да оказва трайно въздействие!

Работната група Салдус обучава социални работници и администратори за подобряване на жилищата на уязвими домакинства

Енергийният мениджър на община Салдус Едгарс Аугустинс и ръководителят на проекта Андра Каулина-Островска заедно с Кристапас Кас, представител на техническия партньор ЕКОДОМА, се срещнаха със служителите на социално подпомагане от област Салдус. Обсъдени бяха основните дейности по проекта и възможностите за сътрудничество с районните социални работници. Бяха поставени задачи как взаимно да се помогне на уязвимите жители в подобряването на жилищата им и на какво да се обърне основно внимание.

Работната група проведе срещи с домоуправители, които са изразили желание за участие в дейностите по проекта. Проектът има за цел да подпомогне 100 домакинства. Започнато е техническо обследване на пет сгради, ще бъде изготвен технически проект за две къщи в Брочени. По време на срещата социалните работници бяха запознати и с LIFE ReHABITA център за компетенции в Салдус.

Проектът LIFE ReHABITA е представен на национално събитие в България, посветено на енергийната ефективност в сградите

Енергийна Агенция - Пловдив участва в XVIII Национална конференция „Политики за енергийна ефективност в сградите: в търсене на устойчивост, качество и предвидимост“, която се проведе на 13 и 14 ноември 2024 г. в гр. София. Целта на конференцията бе да се фокусира вниманието на националните институции, общините, бизнеса и обществеността

върху актуални теми в областта на енергийната ефективност в жилищните сгради като финансирането на инвестиции за енергийна ефективност и енергийно обновяване, енергийни общности, енергийна бедност и приобщаването на гражданите чрез центрове за интегрирани услуги (едно гише).

Сред участниците бяха Ейдриън Джойс (генерален секретар на EuroACE – Европейски алианс на фирмите за енергийна ефективност в сградите и директор на кампанията Renovate Europe), Иван Крофак (Световна банка), Калина Стойчева (Министерство на регионалното развитие и благоустройството), Ивайло Алексиев (изп. директор на Агенция за устойчиво енергийно развитие), Илиана Иванова (Фонд на фондовете), Люба Никифорова (изп. директор на Фонд за енергийна ефективност и възобновяеми източници), кметове на общини и експерти от местната власт, представители на професионални организации и камари, енергийни агенции, неправителствени организации, предприемачи и граждани.

Фото кредит: ЕНЕфект

Екипът на Енергийна Агенция - Пловдив представи проекта LIFE ReHABITA и създадения в Пловдив офис, действащ като „Обслужване на едно гише“ за обновяване на жилища на домакинства в енергийна бедност.

Фото кредит: Енергийна Агенция - Пловдив

На конференцията присъстват над 100 участници; форматът беше хибриден – присъствено и on-line, позволяващ дискуссионно-интерактивно участие. Енергийна Агенция - Пловдив организира дискусия с представители на НПО. Представени бяха резултатите от оценката на енергийната бедност в община Пловдив. Обсъдени бяха доходите на уязвимите домакинства и техните разходи за покриване на сметките им за енергия, потреблението на енергия и жилищните условия на уязвимите граждани, здравните аспекти.

Участниците бяха информирани за състоянието на проекта, постиженията, развитието на пътната карта и бъдещите дейности.

Фото кредит: Енергийна Агенция - Пловдив

Хърватия напредва в първата фаза на проекта LIFE ReHABITA

Началото на септември отбеляза първата година от проекта LIFE ReHABITA. Предлагаме преглед на изпълнените дейности, изготвените документи и постигнатите етапи. Офисът ReHABITA беше създаден на 1 януари 2024 г. в Госпич, Хърватия и се намира на Budačka 55,

Градски административен отдел. Ръководен от Ивана Гргурич, офисът има за цел да облекчи енергийната бедност в общината.

Основната цел на ReHABITA офиса е да повиши информираността и да предостави експертна помощ на граждани, борещи се с енергийна бедност. Основните дейности включват:

- Организиране на редовни семинари и индивидуални срещи за обучение на граждани;
- Предлагат се брошури, наръчници и енергийни пакети с цел съдействие за подобряване на енергийните условия в дома;
- Идентифициране на енергийно бедни домакинства;
- Информирание за съответното законодателство и възможности за финансиране на проекти за енергийна ефективност;
- Предоставяне на техническо, финансово и правно консултиране.

Офисът ReHABITA работи в тясно сътрудничество с различни организации, граждани, малки и средни предприятия, местни власти, за да насърчи обмена на знания и подпомогне справянето с енергийната бедност. DOOR работи върху наръчника за техническите партньори и служителите в офисите ReHABITA, който ще им помага в комуникацията с гражданите, които са изложени на риск от енергийна бедност.

Пилотните обекти на проекта се отличават със своите местни характеристики, както и ресурсите на техническите партньори и общините. Наръчникът признава тази сложност и не предлага унифициран подход за взаимодействие с гражданите. Специфичните национални и местни условия, наличните ресурси и нуждите на техническите партньори и общините формират редица предизвикателства. Вземайки предвид това, наръчникът предлага препоръки за дейности, като същевременно предоставя на партньорите възможността сами да формират своята стратегия за ангажиране.

Наръчникът

От февруари до март всички общини, с помощта на техническите партньори, проведоха проучвания в своите пилотни обекти. Данните, събрани чрез проучването, бяха анализирани от DOOR и отчетени в доклад за Оценка на енергийната бедност на общините.

Това проучвателно количествено изследване имаше за цел да оцени обхвата и интензитета на енергийната бедност на населението, живеещо в административните райони на петте пилотни обекта, създадени в рамките на проекта ReHABITA. Изследването извърши оценка на енергийната бедност на местно ниво чрез базовото ѝ характеризирание във всички участващи общини. Целта на тази задача беше да допринесе за цялостното разбиране на енергийната бедност в тези райони посредством активното участие на уязвими групи от населението.

За изпълнението на задачата беше разработен въпросник от водещия бенефициент (DOOR) за техническите партньори в пилотните обекти на проекта. Техническите партньори преведоха въпросника на съответните национални езици. За да се оцени обхвата на енергийната бедност в тези райони, въпросникът съдържа голямо разнообразие от въпроси, групирани в следните теми: жилищни сгради и жилищни условия; енергийна бедност на домакинствата; здраве и благополучие; обща информация. Анкетата беше

администрирана чрез платформата EUSurvey и системата CAPI (компютърно управлявано лично интервюиране) от служители в местните офиси на ReHABITA.

Анализът на събраните отговори потвърждава силно различаващите се ситуации и фактори на енергийна бедност между проектните общини. Данните показват, че всички пилотни обекти са изложени на голям риск от енергийна бедност и имат необходимост от информационни кампании за енергийно обновяване.

Резултати и анализ

Първата 6-месечна среща на партньори и ключови заинтересовани страни се проведе в град Госпич на 25 март 2024 г. Участваха заинтересованите страни по проекта, включително Червения кръст Госпич, Komunalac Госпич, представители на градските административни отдели. Срещата бе медийно подкрепена от Радио Госпич. DOOR представи проекта ReHabitа – „Справяне с местната енергийна бедност чрез създаване на офиси за енергийно обновяване“ и ключовите дейности, които DOOR и град Госпич ще реализират в пилотната зона на град Госпич и околностите. DOOR проведе обучение и разработи план за провеждане на проучване сред гражданите относно техните енергийни навици.

Когато става въпрос за обновяване на апартаменти, обитавани от уязвими семейства, възниква допълнителна трудност поради чувствителното социално-икономическо положение на тези лица. Тази ситуация създава ограничения, които могат значително да възпрепятстват развитието на подобни проекти за обновяване. Специфични познания за справянето със ситуации от такъв характер е от решаващо значение за успеха на начинанието. Техническият персонал и социалните работници имат задача да съветват и осигурят изпълнението на такъв проект, като същевременно ограничават минимално въздействието му върху жителите. Това изисква непрекъснат подход, прилаган чрез методология на участието през целия процес. За тези цели Eurovertice разработи Насоки за обновяване на сгради със собственици, засегнати от сериозна социално-икономическа уязвимост.

Шестмесечните срещи в Госпич насърчават дебата и действията срещу енергийната бедност в Хърватия

През изминалата година в град Госпич бяха проведени две полугодишни срещи на партньори и ключови заинтересовани страни. Първата се проведе на 25 март 2024 г., а втората на 26 септември. Основните заинтересовани страни по проекта включваха Червения кръст Госпич, Komunalac Госпич и представители на градските административни отдели, както и служителите на службата за социални услуги към Общината. Радио Госпич осигури медийната подкрепа. На първата среща DOOR представи проекта ReHabitа и ключовите дейности, които DOOR и град Госпич ще реализират в пилотната зона на град Госпич и околностите му. DOOR също така проведе обучение и разработи план за провеждане на проучване сред гражданите за техните енергийни навици. На втората среща партньорът обсъди главно резултатите от проучването на състоянието на енергийната бедност в Госпич и обсъди какви мерки в рамките и извън проекта биха имали най-добри резултати.

DOOR и Общината организираха кръгла маса в Госпич за граждани, която включваше заинтересовани страни от срещите и Анамари Майданджич от DOOR като лектор. Кръглата маса обсъди всички аспекти на енергийната бедност в Госпич и средствата за ангажираност и включване на гражданите в проекта. Преди кръглата маса DOOR организира семинар за служители от социалните служби в общината за енергийна бедност, енергийна ефективност и повлияване на промяната на енергийните навици сред уязвимите групи.